

Тороп С.О.

Біолог, краєзнавець

м. Нікополь, Україна

[Біографія](#)

Технічне виконання мапи: Волкова К.Ф.

Матеріал надано в авторській редакції

«Співаючі» піски Придніпров'я

«А еще на Днепре (от местности возле местечка Никополь до самого города Херсона) есть удивительные пески, о которых местные жители рассказывают невероятные истории. Говорят, что ежели пройти по такому песку, то можно услышать разные звуки, напоминающие свист ветра, шум прибоя, лай собаки или плач младенца. Говорят также, что в теплое время года они на восходе солнца начинают громко свистеть, словно бы перекликаясь, а иногда издают и мелодичные звуки. Это явление обычно длится не более 8-10 минут, после чего пески затихают, И всюду их называют «поющими» песками...».

Журнал «Кругозор». 1910 р.

У ХІХ столітті дослідник Південної України Л. Падалка не раз згадував про дивні «співаючі» піски, відзначаючи, що цей природний феномен потребує найпильнішого вивчення. Інший натураліст, що побував в наших краях на самому початку минулого століття, писав: «Ступаючи по піску, я несподівано почув звук, схожий на шипіння змії, після чого завмер на місці. Уважний огляд місцевості показав, що вона позбавлена якої-небудь значущої рослинності - ні високих дерев, ні чагарників, ні навіть звичних для тутешніх місць прибережних заростей очерету. Лише чахла трава, яка подекуди пробилася і вже встигла пожовтіти, і явно не могла видавати подібних звуків. До того ж не було цього дня і сильного вітру. У найближчому селищі я дізнався, що місцеві жителі називають ці піски «шиплячими», хоча змії там практично не зустрічаються.

На їх думку, дивні звуки видають самі піски. А ще мені розповіли про піски, які видають звуки, схожі на плач. Вони нібито виникли в старовинні часи, коли овдовілий і помішаний від горя рибалка, не маючи можливості прогодувати своїх малолітніх дітей, залишив їх там одних на вірну загибель. З тих пір ці місця всі вважають проклятими, а тутешні набожні рибалки ніколи не пропливуть мимо них, не осяяв себе хрестом, вірячи, що на цих піщаних берегах поселилися душі нещасних дітей...».

Як бачите, піски, які видавали різні звуки в нашій місцевості навіть розділяли на «співаючі», «шиплячі» та «плачущі» і т.д. Згідно спогадам старожилів, подібні явища раніше не раз відзначали всього в декількох кілометрах від сучасного Нікополя. Йдеться

про місцевість під назвою Товсті піски. Найімовірніше, це ті самі Товсті піски, про які ще в 1594 р. згадував в своєму щоденнику посол австрійського імператора Рудольфа II Еріх Лясота: «Третього липня пройшли уздовж Лисої гори на лівому російському березі і Товсті піски, великі піщані гори на березі татарському». Сьогодні в даній місцевості знаходиться місто Енергодар.

Дніпровські плавні до 1955 р.

На тому місці, де були знамениті "співаючі" піски нині височіє Запорізька атомна станція
Фото:

Дьяченко К.

Варто відзначити, що свої піски, які «розмовляють», «співають» і навіть такі, що «стогнуть», є в багатьох куточках земної кулі. Так, в Росії їх можна почути на мілинах Кольського півострову, в долинах річок Вілюя і Лени, на озері Байкал. Широкою популярністю користуються «співаючі» піски на Ризькому узмор'ї. Недалеко від Кабула є гора Рег-равен. Коли декілька чоловік сходять з неї, лунає звук, подібний до барабанного бою. Схожі явища спостерігають в чилійській долині Копіано. У Каліфорнії теж є горби, які голосно «плачуть» і «стогнуть». На березі Червоного моря височіє «дзвонова» гора Джебели-на-кук, яка овіяна стародавніми легендами. Коли людина підіймається на її вершину, пісок під ногами починає «стогнати». У надрах гори, вважають місцеві жителі, захований монастир, звук дзвонів якого і пробивається на поверхню. Південно-американські індіанці переконані, що душі померлих поселяються в скелях і час від часу видають стони, а в Єгипті на сході сонця «звучать» колони - залишки стародавнього Карнаського храму.

Природа «співаючих» пісків вченими в точності не розгадана. Деякі дослідники вважають, що звук виникає із-за тертя безлічі піщинок один об одну. Інші вважають, що основна причина полягає в русі повітря, що виникає в проміжках між піщинками. Існує і версія електризації піску. Цікавий факт: коли такий пісок привозять в лабораторію для вивчення, він замовкає. **Переклад в електронний вигляд:** Бутенко О.П.

Дізнатися більше про "співаючі" піски Ви можете тут:

- [Поющие пески](#)

- [Поющие пески](#)
- [Поющий бархан](#)
- [Зыбучие и "поющие" пески: портрет феномена](#)
- [Что такое поющие пески?](#)
- [В Кировской области, что на северо-востоке Европейской части России, создается национальный парк «Атарская Лука»](#)

У разі використання матеріалів цього сайту посилання на сайт обов'язкове